

English 360°

ภาษาอังกฤษรอบตัว

by Foofoo

ใ ช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา และจนถึงปัจจุบันเรายังคงอยู่ท่ามกลางข่าวสารของโรคโควิด-19 (Corona Virus Disease-2019 / COVID-19) ซึ่งกลายเป็นคำภาษาอังกฤษที่รู้จักกันทุกวัย ทุกอาชีพ ด้วยมันส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงกับการดำเนินชีวิต การทำมาหากิน และรายได้ของทุกคน เนื่องจากเป็นโรคอุบัติใหม่ คำศัพท์ที่เกี่ยวกับโรคนี้จึงอาจยังไม่มีคำแปลเป็นไทยให้เข้าใจง่าย ๆ คนส่วนใหญ่จึงพูดทับศัพท์เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ฉบับนี้จึงขอรวบรวมคำศัพท์ที่ไม่เป็นวิชาการ หรือเป็นคำศัพท์ทางการแพทย์เกินไปนัก เพื่อเป็นความรู้เพิ่มเติมแก่ท่านผู้อ่าน

* Alcohol แอลกอฮอล์

ไม่มีคำไทยสำหรับคำนี้เป็นคำที่ทุกคนคุ้นเคยกันมานาน ชาวบ้านอาจเรียกว่ายาล้างแผล เนื่องจากใช้ทำความสะอาดแผลผิวหนังก่อนทายา แต่ปัจจุบันในสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 แอลกอฮอล์ไม่ได้ถูกนำมาใช้ล้างแผล แต่ล้างมือ ล้างแขนกันเลยทีเดียว กลายเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นในการป้องกันตัวเองจากเชื้อไวรัส

* Carrier ตัวพาหะ (นำเชื้อ)

ไม่ใช่ยี่ห้อเครื่องปรับอากาศ แต่เป็นคำศัพท์ที่แปลว่าพาหะ คือหากมีเชื้อไวรัสอยู่ในตัวเราจะสามารถติดต่อไปสู่ผู้อื่นได้ สำหรับเชื้อโควิด-19 ยังไม่มีข้อสรุปที่ยืนยันแน่ชัดว่า นอกจากคนสู่คนแล้ว เชื้อยังสามารถติดต่อจากสัตว์สู่คน หรือคนสู่สัตว์ได้ หรือไม่หรือแม้แต่ต้นตอของเชื้อก็ยังไม่ได้รับการยืนยัน เป็นเพียงแค่การสันนิษฐาน (Assumption)

* Curfew การจำกัดเวลาออกนอกเคหสถาน

เช่นกันคนไทยรู้จัก และใช้คำนี้ทับศัพท์อย่างแพร่หลายสืบเนื่องจากการที่รัฐบาลมีการประกาศ พรก.ฉุกเฉิน (Emergency Decree) จึงมีการจำกัดเวลาออกนอกบ้านตั้งแต่เวลา 5 ทุ่ม ถึงตี 4 ของวันรุ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อลดปริมาณการเดินทาง การติดต่อกัน เพื่อลดโอกาสในการแพร่กระจายของเชื้อโรคนั้นเอง

* Droplet ละอองฝอย

ละออง ไอ ละออง เป็นอนุภาคขนาดเล็ก (small particles) ที่เชื้ออาศัยอยู่ ได้แก่ น้ำมูก (mucus) น้ำลาย (saliva) น้ำตา (tears) และถูกแพร่กระจายออกจากการไอ (cough) จาม (sneeze) และเข้าสู่ร่างกายผู้อื่นต่อไปทางตา จมูก ปาก จึงมีข้อเสนอแนะให้ล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำ สบู่ และ/หรือแอลกอฮอล์

* Epidemic / Pandemic โรคติดต่อ / โรคระบาด โรคระบาดใหญ่

Epidemic ใช้ในกรณีเป็นโรคที่ติดต่อกันในวงจำกัด ขณะที่ Pandemic หมายถึงโรคที่ระบาด ติดต่อกันในวงกว้าง “โรคหวัด” ที่เรารู้จักกันเคยในช่วง 10-15 ปีที่ผ่านมาได้แก่โรคทางเดินหายใจเฉียบพลัน-ซาร์ส (SARS – Severe Acute Respiratory Syndrome) โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง-เมอร์ส (MERS - Middle East Respiratory Syndrome) ซึ่งระบาดหนักในระดับทวีปเท่านั้น ต่างจากโควิด-19 ซึ่งแพร่ระบาดไปในทุกทวีปทั่วโลก

* Herd Immunity / Community

Immunity ภูมิคุ้มกันกลุ่ม/ชุมชน

เป็นแนวคิดในการจำกัดเชื้อ โดยเชื่อว่าหากสัดส่วนของประชากรที่มีภูมิคุ้มกัน (ไม่ว่าจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ร่างกายผลิตขึ้นมาเองตามธรรมชาติหรือได้รับวัคซีนป้องกันโรค) มีจำนวนมากพอจนเชื้อไวรัสจะไม่สามารถแพร่กระจาย หรือถูกส่งผ่านไปยังคนอื่น ๆ ได้ จำนวนผู้ป่วยก็จะลดลง

* Infection การติดเชื้อ

เป็นคำนาม คำกริยา ใช้ Infect ผู้ติดเชื้อ ใช้ Infected ที่รัฐบาลคอยรายงานจำนวนให้เราทราบในแต่ละวัน เพื่อให้ทราบถึงระดับความรุนแรง อัตราการติดเชื้อ Infection Rate

* Lab Test / Clinical Test การตรวจแล็บ

แล็บ เป็นอีกคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่เราคุ้นเคย ย่อมาจากคำว่า แล็บบอราทอรี (Laboratory) แปลเป็นไทยว่า ห้องทดลอง/ห้องปฏิบัติการ บางครั้งใช้คำว่า Clinical Test การตรวจสอบทางคลินิก เป็นศัพท์วิชาการกว่าแต่มีความหมายเดียวกัน

การจะทราบได้ว่าผู้ป่วยมีเชื้อไวรัสโควิด-9 หรือไม่จำเป็นต้องมีการตรวจสอบโดยห้องทดลองทางการแพทย์ ซึ่งมีหลายขั้นตอนและวิธีการที่แตกต่างกัน

* Lockdown การปิดพื้นที่

เป็นมาตรการจำกัดการเข้า-ออก การเคลื่อนย้ายของผู้คนเพื่อควบคุม และจำกัดวง (confine, contain) การแพร่กระจายของเชื้อโรคได้วิธีหนึ่ง การปิดเมือง City Lockdown

* Mask หน้ากาก

ไม่มีใครไม่รู้จักสิ่งนี้ ซึ่งกลายเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตในยุคโควิด-19 และใช้ทับศัพท์เป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี

ในสถานการณ์ปกติ คนไทยไม่นิยมใส่หน้ากากแม้จะกำลังเป็นหวัดอยู่ อาจเพราะสภาพอากาศร้อนของบ้านเราทำให้เกิดอาการอึดอัดขณะใช้งาน

หน้ากากที่ใช้ป้องกันการติดเชื้อ มีการใช้เป็นปกติในวงการแพทย์ และสาธารณสุข คำเต็มว่าหน้ากากอนามัย Medical Mask หน้ากากอนามัยใช้ในการผ่าตัดใช้ Surgical Mask เรียกรวมๆ ว่าเป็นหน้ากากเพื่อใช้งานแบบใด หากใส่ปกปิดบนใบหน้าจึงเรียกว่า Face Mask ส่วน Face Shield เป็นกระบัง (ใส) ป้องกันใบหน้า เพิ่มความป้องกันเมื่อต้องอยู่ใกล้ผู้ป่วย และลูกค้า (Shield แปลว่าโล่)

ในช่วงโควิด-19 ที่หน้ากากอนามัยขาดแคลน และต้องเก็บไว้ให้บุคคลากรทางการแพทย์ใช้ ประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้ติดเชื้อ

โควิด-19 สามารถใช้หน้ากากผ้า (Cloth Mask) เพื่อป้องกันตัวเองได้ ทั้งยังมีลดตาย สีสันให้เลือกเป็นอันมาก ตามความชอบของแต่ละท่าน

* New Normal “กิจวัตร” ใหม่ /

ฐานชีวิตใหม่ / นวัตกรรม

เป็นคำที่ได้ยิน ได้ใช้กันมากขึ้น นับจากเริ่มสถานการณ์โควิด-19 ไม่นานใจว่าคำแปลอย่างเป็นทางการคือคำใด แต่ความหมายคือเรื่องใหม่ๆ ที่กลายมาเป็นเรื่องปกติไปแล้ว ถ้าเป็น “นิว นอร์มัล” ที่เกิดจากสถานการณ์โควิด-19 ต่อชีวิตประจำวัน ได้แก่ การใส่หน้ากาก การพกเจล การล้างมือบ่อยๆ การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เป็นต้น

“นิว นอร์มัล” ในส่วนการทำงาน เช่น การทำงานจากบ้าน (Work From Home – WFH) การประชุมออนไลน์ (Online Meeting, Video Meeting/Conference) ซึ่งมีการใช้เพิ่มขึ้น และจริงจังในช่วงนี้ และจะกลายเป็นเรื่องปกติแม้ว่าโควิด-19 จะผ่านไปแล้ว/ควบคุมได้ดี

ผลทางด้านการศึกษาคือ ทุกภาคส่วนต้องปรับตัว และเรียนรู้ฝึกทักษะการศึกษาออนไลน์ (Online Education) ให้จริงจัง และเป็นหลักมากขึ้น ไม่ใช่แค่ทางเลือก ทั้งนี้ทั้งนั้น อาจต้องใช้เวลาอีกพอสมควรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จเต็มที่

อันที่จริง “นิว นอร์มัล” ได้เกิดขึ้นมาสักพักใหญ่แล้ว แบบค่อยเป็นค่อยไปในวิถีชีวิตของเรา และในแต่ละภาคส่วน เช่น การแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ (Recycle and Reuse) การลด และงดการให้ถุงพลาสติกในห้างสรรพสินค้า (No Plastic Bag) ทุกคนจึงต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Behavior Change) โดยการพกถุงติดตัว และการเข้าสู่สังคมไร้เงินสด (Cashless Society) เหล่านี้ล้วนเป็น “นิว นอร์มัล” และเป็น “นิว เลิร์นนิง” (New Learning) การเรียนรู้ใหม่ทั้งสิ้น

* Overshoot พุ่งขึ้น

ใช้ในความหมายถึงจำนวน ปริมาณที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว ในกรณีของโควิด-19 ได้แก่ยอดผู้ติดเชื้อ ยกตัวอย่างประเทศอิตาลี ที่มีช่วงที่ผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเป็นหลักหมื่นในเพียงวันเดียว เป็นต้น

* (Plastic) Partition ฉากกั้น(พลาสติก)

เป็น New Normal อีกรายการหนึ่งที่มีขึ้นในการลดการกระจายของเชื้อ เมื่อจำเป็นต้องนั่งใกล้กัน ไมว่าจะเป็นฉากที่ติดตั้งบนเคาน์เตอร์ในธนาคาร ร้านอาหาร ที่นั่งในร้านทำผม เป็นต้น ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจในการมาใช้สถานที่นั้นๆ ด้วย

*** PPE - Personal Protective**

Equipment อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล

เป็นอีกคำทับศัพท์ที่ได้ยินกันหนาหูในช่วงโควิด-19 เนื่องมาจาก บางรายการมีความจำเป็นอย่างสูงที่บุคลากรทางการแพทย์ต้องมีไว้ใช้ เพื่อปกปิดร่างกาย(มากเป็นพิเศษ) เพื่อป้องกันการสัมผัสกับเชื้อโรค และลดโอกาสติดเชื้อ ได้แก่

เสื้อคลุมปฏิบัติการ (Gown) ชุดคลุมปฏิบัติการ (Protective Coverall) แว่นครอบตานิรภัย (Safety Goggles) กระบังป้องกันใบหน้า (Face Shield) หมวกคลุมผม (Hair Cap) ถุงมือยาง (Latex / Rubber Gloves) เป็นต้น

*** Quarantine การกักกัน / กักตัว**

เช่นกัน คำนี้เรามาคุ้นหูในช่วงโควิด-19 เมื่อผู้สงสัย (Suspect) ว่าอาจติดเชื้อ ต้องเข้ากระบวนการกักตัวเป็นเวลา 14 วัน ซึ่งเป็นข้อจำกัด (Restriction) เพื่อให้การควบคุมโรค (Disease Control) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

*** Respirator เครื่องช่วยหายใจ**

เป็นเครื่องมือสำคัญที่ห้องผู้ป่วยวิกฤต ที่รู้จักกันในชื่อห้องไอซียู (Intensive Care Unit) ต้องใช้เพื่อช่วยการหายใจ เนื่องจากการทำงานของปอดไม่ปกติ เป็นผลสืบเนื่องมาจากเชื้อโควิด-19 เป็นเครื่องมือที่มีราคาสูงจึงเกรงว่าหากมีผู้ป่วยจำนวนมาก จำนวนเครื่องนี้ที่โรงพยาบาลรัฐมีอยู่อาจไม่เพียงพอ

*** Screening การคัดกรอง**

หนึ่งในการคัดกรองผู้ต้องสงสัยว่ามีเชื้อโควิด-19 ในเบื้องต้น คือการตรวจวัดอุณหภูมิ (Temperature Check) โดยเครื่องเทอร์โมมิเตอร์ (Thermometer) ว่าบุคคลนั้นๆ มีไข้หรือไม่ คือหากมีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส (37.5 Degree Celsius)

*** Spread แพร่กระจาย**

ผู้แพร่เชื้อ Spreader ผู้แพร่เชื้อให้ผู้อื่นได้หลายๆ เท่า Super Spreader ที่เราได้ยินกัน หากไม่ทราบไม่มีการติดตาม (Tracking) ว่าเขาคือใคร และมีการเดินทางไปที่ใด จะทำให้การเชื้อแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว

Spread ยังแปลว่า “ปู” เช่น ปูผ้าปูที่นอน Spread the bedsheet

Spread แปลว่า “ทา” เช่นทาเนยบนขนมปังของคุณ Spread the butter on your bread

*** Vaccine วัคซีน**

เป็นคำทับศัพท์ที่รู้จักกันมานาน วัคซีนไม่มีคำแปลเป็นไทยทางการแพทย์วัคซีนประกอบด้วย เชื้อไวรัส หรือแบคทีเรียที่ถูกฆ่า

หรือทำให้มีฤทธิ์อ่อนแรงจนไม่สามารถก่อโรคได้ ใช้ฉีดเข้าสู่ร่างกายเพื่อกระตุ้นให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันโรค ซึ่งเกิดจากเชื้อนั้นๆ หวังว่าจะมีการค้นพบ และผลิตวัคซีนโรคไวรัสโควิด-19 ได้ในเวลาไม่นานนัก

*** Ventilation การระบายอากาศ**

การระบายอากาศเป็นการทำให้อากาศถ่ายเท (Ventilate / Circulate) ลดการติดเชื้อได้ ในห้องปรับอากาศ (Air Conditioned Room) สถานที่แออัด (Congested / Crowded Places) จึงมีความเสี่ยงมากกว่าสถานที่เปิดโล่ง (Open Air) รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องหยุดกิจการ และกิจกรรมบางประเภทเป็นการชั่วคราว ได้แก่ สถานบันเทิง (Entertainment Business) โรงภาพยนตร์ (Cinema/ Movie Theatre) สนามกีฬา (Sport Stadium) ห้างสรรพสินค้า (Department Store) เป็นต้น

*** WHO (World Health Organization) องค์การอนามัยโลก**

เป็นทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ รับผิดชอบการประสานงานด้านการสาธารณสุขระหว่างประเทศ เป็นหน่วยงานระดับนานาชาติที่มีบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำในการรับมือกับโรคโควิด-19

ในส่วนของประเทศไทยหน่วยงานทางสาธารณสุขที่ดูแลปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง ตั้งแต่เริ่มมีการพบการแพร่กระจาย คือ กรมควบคุมโรคติดต่อ (Department of Disease Control) กระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Public Health) ต่อมาได้รวมหน้าที่ไว้ที่ ศบค. ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Centre for Covid-19 Situation Administration - CCSA)

ท้ายนี้ขออนุญาตย้ำว่าสิ่งสำคัญที่สุดคือ ความร่วมมือจากเราทุกคน ใครจะคิดว่าแค่ “โรคหวัด” สายพันธุ์ใหม่จะทำให้เกิดความหวาดกลัว และสิ้นชะเทือนระบบเศรษฐกิจไปทั่วโลกได้ขนาดนี้ ทั้งนี้เนื่องมาจากลักษณะการแพร่กระจาย และการติดต่อที่รวดเร็ว หากไม่มีมาตรการควบคุมที่เข้มงวดระบบสาธารณสุข และบุคลากรทางการแพทย์จะไม่เพียงพอ รับมือไม่ไหว ทุกคนจึงต้องช่วยกันจำกัดวงจรกิจการแพร่กระจายของมันอย่างเข้มงวด ถือเป็นบททดสอบของความแข็งแกร่ง/ความสามารถในการรับสถานการณ์ (Resilience) ของระบบสุขภาพ (Health Care System) ของแต่ละประเทศจริงๆ วิกฤตคราวนี้ ประเทศมหาอำนาจหลายประเทศยังควบคุมได้ไม่ดีเท่าประเทศไทย น่าชื่นชม และขอบคุณในความร่วมมือของชาวไทยทุกคน

